

Juhataja käskkirjaga
nr 32-üld 29.04.2011

/allkirjastatud digitaalselt/
.....

Andrus Treier
Juhataja

Tingimused allutatud laenu väljastamiseks (allutatud laenu riigiabi abikava)

1 Sissejuhatus

1.1 Käesolev dokument (edaspidi *abikava*) koondab Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutuse KredEx (edaspidi *KredEx* või *sihtasutus*) allutatud laenu väljastamiseks, sh taotlemisele ja menetlemisele, kehtestatud tingimused. Abikava eesmärgiks on lihtsustada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi *VKE*)¹ ning suurte ettevõtjate juurdepääsu rahalistele vahenditele, võttes arvesse Euroopa Komisjoni määruses EÜ 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks² (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), Euroopa Komisjoni teatistes viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta³ (edaspidi *meetodi teatis*) ning konkurentsiseaduses § 34² sätestatut.

1.2 Abikava avaldatakse KredExi veebilehel www.kredex.ee vastavalt komisjoni määruse EÜ 800/2008 artikli 9 punktile 2.

1.3 Abikavas riigiabi kohta sätestatut rakendatakse juhtudel, kui sihtasutuse antud laenuga kaasneb riigiabi.

2 Üldinfo

2.1 KredEx on asutatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi *MKM*) poolt eesmärgiga luua kapitalile ligipääsu parandamise ja riskide maandamise abil võimalusi väike ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning ekspordi arenguks ja elamistingimuste parandamiseks, kui pole tagatud finantsteenuste piisav pakkumine erasektori poolt. Sihtasutus tegutseb aastast 2001.

2.2 Laenu eesmärk on aidata kaasa tugeva arengupotentsiaaliga ettevõtjate kasvueesmärkide saavutamisele läbi vahefinantseeringu vormis antava võõrkapitali kasutamise. Laenude tulemusena edendatakse pikemas perspektiivis Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet ja luuakse alus tugevate, positiivset ühiskondlikku mõju omavate ettevõtjate kujunemisele. Samuti on eesmärgiks laenukapitali kättesaadavuse

¹ Majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist, kellel on vähem kui 250 töötajat, kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot ning kes vastab muudele üldise grupierandi määruse I LISAs sätestatud kriteeriumitele

² Euroopa Liidu Teataja L 214, 9.8.2008 lk 3

³ Euroopa Liidu Teataja C14, 19.1.2008 lk 6

parandamise abil toetada ettevõtjaid tootlikkuse arengule suunatud tehnoloogiainvesteeringute tegemisel ning aidata kaasa ettevõtjate edukale rahvusvahelistumisele.

- 2.3 KredEx pakub käesoleva abikava raames:
- Allutatud laenu
 - Allutatud laenu tehnoloogiainvesteeringuteks

2.4 Laenu sihtgruppi kuuluvad hea arengu- ja ekspordipotentsiaaliga tegutsevad, eelkõige kiiresti kasvavad, ettevõtjad mis vajavad oma tegevuse laiendamiseks täiendavat kapitali, kuid mis ei vasta vajaliku suurusega pangalaenu saamise kriteeriumitele (põhjusteks võivad olla nt ebapiisavad tagatised, madal omakapitalimäär jms) või millel ei ole piisavat omafinantseeringut tehnoloogiainvesteeringute finantseerimiseks.

2.5 KredEx on programmi elluviijaks ja rakendusüksuseks "Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna "Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime" meetme "Ettevõtete investeeringute toetamine ja kapitalile ligipääsu parandamine" raames laenu, garantii ja investeeringu vormis teostatavate tegevuste osas. Samuti on KredEx programmi elluviijaks ja rakendusüksuseks „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meetme „Stardi- ja mikrolaenu käendusprogramm” raames.

2.6 Käesoleva abikava alusel rakendatakse muuhulgas struktuurivahenditest rahastatud Allutatud laenu programmi.

2.7 KredEx nimetati rakendusüksuseks Vabariigi Valitsuse 19.04.2007 määrusega nr 111.

3 Mõisted

3.1 Käesolevas abikavas kasutatakse mõisteid järgmiselt:

- 3.1.1 laen on mistahes konkreetse finantstehingu (nt laen, liising, võlakiri, garantiikiri, faktooring vms.) tulemusel tekkiv kindlaksmääratud maksimumsummaga ja ajaliselt piiratud võlakohustus;
- 3.1.2 laenu taotleja on isik, kes on esitanud krediidi- või finantseerimisasutusele taotluse punktis 3.1.1 tähendatud finantseeringu saamiseks;
- 3.1.3 väikese ja keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, mis vastab üldise grupierandi määruse I LISAs sätestatud määratlusele;
- 3.1.4 investeering on kapitalimahutus materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtja asutamisega, olemasoleva ettevõtja laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;
- 3.1.5 materiaalne vara on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega;
- 3.1.6 immateriaalne vara on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel.

4 Allutatud laenu väljastamise kava

4.1 Allutatud laenu saavad taotleda hea arengupotentsiaaliga tegutsevad, eelkõige kiiresti kasvavad ettevõtjad, mis vajavad oma tegevuse laiendamiseks täiendavat kapitali, kuid mis ei vasta vajaliku suurusega pangalaenu saamise kriteeriumitele.

4.2 Tehnoloogiainvesteeringute finantseerimiseks pakub KredEx allutatud laenu, mille sihtgrupiks on töötleva tööstuse, mäetööstuse, elektrienergia tootmise, ülekande ja jaotuse ning jäätmetöötuse ja -kõrvalduse ekspordipotentsiaaliga ettevõtjad.

4.3 Investeering võib olla materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses tööstusettevõtja laiendamisega, toodangu mitmekesistamisega või kogu tootmisprotsessi ümberkorraldamisega.

5 Riigiabi

5.1 Allutatud laen sisaldab riigiabi elementi, kui selle intress on madalam kui turu intressimäärad toetuse andmise ajal. Turu intressimäär fikseerimisel kohaldatakse meetodi teatise sätetstatut.

5.2 Riigiabi elemendiga laenude puhul on tegemist investeeringuteks ettenähtud regionaalabiga üldise grupierandi määruse artikli 13 mõistes.

6 Abikõlblikkuse kriteeriumid

6.1 Laenu taotlejale esitatavad nõuded:

- 6.1.1 Ettevõtja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse;
- 6.1.2 Ettevõtjal puuduvad ajatamata riigimaksude võlgnevused;
- 6.1.3 KredExile teadaolevalt on ettevõtja jätkusuutlik ning võimeline laenu tagasi maksuma;
- 6.1.4 Ettevõtja on maksejõuline;
- 6.1.5 Ettevõtja omakapital vastab Äriseadustiku nõuetele;
- 6.1.6 Ettevõtte omanike hulgas ei ole madala maksumääraga riikides registreeritud firmasid;
- 6.1.7 Ettevõtja peab olema esitanud taotluse KredExile enne finantseeritava projekti või tegevuse teostamiseks töö alustamist.

7 Abi tingimused

7.1 Allutatud laenu turuintressi arvutamisel on baasmääraks üheaastased rahaturu intressimäärad, mille väärtused avaldatakse Euroopa Komisjoni veebilehel http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html. Vastavalt asjaomase ettevõtja krediitdireitingule ning pakutavatele käendustele kohaldatakse meetodi määruses toodud marginaale. Abi brutotoetusekvivalendiks on turuintressi ja tegeliku intressi vahe, abi nüüdisväärtuse leidmiseks laenu andmise hetkel kasutatakse diskontomäärana baasmääraks, millele lisatakse 100 baaspunkti.

7.2 Allutatud laenu taotlemise tingimused

- 7.2.1 Väljastatava laenu maksimaalseks suuruseks on 1,1 miljonit eurot. Laenu suurus ei või ületada ettevõtja omakapitali laenu väljastamise hetkel;
- 7.2.2 Tehnoloogiainvesteeringuteks suunatud väljastatava laenu maksimaalseks suuruseks on 2 miljonit eurot. Ettevõtja omakapital ja omafinantseering kokku peab olema vähemalt 50% laenust;
- 7.2.3 KredEx võib omakapitali hulka arvata ettevõtjale antud KredExi laenule allutatud laenud;
- 7.2.4 Maksimaalne laenu periood on 10 aastat;

- 7.2.5 Ettevõtja on kohustatud tagama investeringuobjekti säilitamise viie aasta jooksul pärast kogu investeringu tegemisest, väike ja keskmise suurusega ettevõtja puhul kolme aasta jooksul⁴;
- 7.2.6 Investeringud immateriaalsesse varasse peavad vastama üldise grupierandi määruse artikkel 12 punktile 2;
- 7.2.7 Täpsemad teenuse tingimused sh lepingu sõlmimise ja muutmise tasu määratletakse teenuse tingimustes.

7.3 Abi osakaal abikõlblikest kuludest ei tohi ületada:

- 7.3.1 suurettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 40%;
- 7.3.2 suurettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 50%;
- 7.3.3 keskmise suurusega ettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 50%;
- 7.3.4 keskmise suurusega ettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 60%;
- 7.3.5 väikese suurusega ettevõtjale Põhja-Eesti piirkonnas (Harjumaa koos Tallinnaga) 60%;
- 7.3.6 väikese suurusega ettevõtjale väljaspool Põhja-Eesti piirkonda 70%;

7.4 Allutatud laenu ei saa taotleda järgnevad ettevõtjad ja loetletud tegevustele:

- 7.4.1 Põllumajandustoodete esmatootmine, kalandus ja vesiviljelus vastavalt määruse (EÜ) 800/2008 artikli 1 punkt 3 a, b ja c mõistes ning metsamajandus;
- 7.4.2 Relva-, söe- ja tubakatööstus;
- 7.4.3 Teras- ja sünteeksiusektor;
- 7.4.4 Transpordisektoris transpordivahendite ja -seadmete soetamine;
- 7.4.5 Liikurmasinate ja ratastraktorite soetamine;
- 7.4.6 Laevaehitussektor;
- 7.4.7 Kinnisvara arendamise projektidele müügi ja väljarentimise eesmärgil. Kui kinnisvara arendamine toimub oma, sh tütar- ja sidusettevõtete kinnisvaraarendusega mitteseotud tegevuse tarbeks, on lubatud osa pindadest välja rentida. Sel juhul ei tohi rendi laekumised, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetelt, ületada 30% laenusaaaja aastakäibest;
- 7.4.8 Ekspordiga seotud tegevusele, mis on otseselt seotud eksporditavate koguste, jaotusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega, kui laenu või käenduse väljastamisega antakse riigiabi;
- 7.4.9 Ettevõtjale, kes on varem saanud kohaliku omavalitsuse, riigieelarvelist, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest riigiabi või toetust, mis kuulus tagasimaksmisele, kuid on jäetud nõutud summas ja tähtajaks tagasi maksmata;
- 7.4.10 Ettevõtjatele, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks;
- 7.4.11 Raskustes olevale ettevõtjale, kes vastab määruse (EÜ) 800/2008 artikli 1 punktis 7 nimetatud tingimustele.

8 **Allutatud laenu taotluse menetlemine**

- 8.1 Laenu taotlemiseks esitab ettevõtja KredExile nõuetekohase taotluse, äriplaani ning muud dokumendid, mis on laenu väljastamise analüüsi seisukohalt olulised. Tehnoloogiainvesteeringuteks suunatud laenu taotlemise puhul on KredExil õigus nõuda krediitiasutuse otsust projekti finantseerimise kohta.
- 8.2 Laenu taotluse esitamiseks täidetakse KredExi kodulehel taotlusvorm, millele lisatakse:
 - Finantsprognoosid;

⁴ See ei takista masinate või seadmete väljavahetamist, kui need on tehnoloogia kiire arengu tõttu vananenud, tingimusel et majandustegevust jätkatakse asjaomases piirkonnas miinimumperioodi jooksul.

- Äriplaan;
- Viimase lõppenud majandusaasta aruanne ja jooksva aasta vahearuanne;
- Ülevaade ettevõtte olemasolevatest kohustustest;
- Ülevaade ettevõtte võtmeisikutest ja nende senisest kogemusest.

Laenu taotlust ei menetleta, kui laenu taotlemise hetkel ei vasta ettevõtja omakapital seaduses sätestatud nõuetele või ettevõttel on halb maksepraktika võlausaldajatele ja riigimaksude tasumisel.

- 8.3 Juhul kui toetuse taotlejaks on suurettevõtja, peab investeringuteks ettenähtud projekti dokumentatsioon kinnitama ühe või mitme järgmise kriteeriumi täitmist:
- Projekti maht suureneb oluliselt abi tulemusel;
 - Projekti ulatus suureneb oluliselt abi tulemusel;
 - Projektiga seoses abisaaja poolt kulutatud kogusumma suureneb oluliselt abi tulemusel;
 - Projekti lõpuleviimine kiireneb oluliselt;
 - Abi puudumisel ei oleks projekti sellisel kujul teostatud.
- 8.4 Menetlemisel võtab KredEx arvesse eelkõige ettevõtte juhtkonna kompetentsust ja kogemusi, ettevõtte krediivõimelisust, tema turupositsiooni, arengupotentsiaali ja teisi laenu tagasimaksmist mõjutavaid asjaolusid.
- 8.5 KredEx menetleb laenu taotlust ning teavitab oma otsusest ettevõtjat hiljemalt 60 päeva jooksul.
- 8.6 Heakskiitva otsuse saanud projekti korral väljastab KredEx ettevõtjale kinnituskirja esialgsete põhitingimustega. Kui laenuvõtja on kinnituskirja alla kirjutanud ja aktsepteerinud laenu põhitingimusi, kohustub laenuvõtja tasuma 50% lepingu sõlmimise tasust. Kirjalik laenuleping sõlmitakse pärast täiendava kontrolli teostamist.
- 8.7 Tehnoloogiainvesteringuteks suunatud laenu puhul ei ole kohustuslik rakendada punktis 8.6 sätestatud.

9 Allutatud laenu tagastamine

- 9.1 Laenu tagastamine toimub võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib laenu tagastamine toimuda erigraafiku alusel.
- 9.2 Tehnoloogiainvesteringuteks suunatud laenu puhul tagastatakse KredExile laenu põhiosa pärast krediidasutusega sõlmitud finantseerimislepingu lõppemist vastavalt kehtinud maksegraafikule.
- 9.3 Ettevõtja likvideerimise või pankroti korral kuuluvad laenu põhiosa tagastamisele ja intressid tasumisele pärast krediidasutuste nõuete rahuldamist, kuid enne omanike nõuete rahuldamist ja neile väljamaksete teostamist.

10 Allutatud laenu lepingu ülesütlemine

- 10.1 KredExil on õigus laenuleping üles öelda ning nõuda laenu põhiosa ja tasumata intresside kohest tasumist, kui:
- 10.1.1 laenuvõtja ei ole hiljemalt 60 päeva jooksul arvates tasumise tähtpäevast tasunud laenu põhiosamakset või intresse ja KredExil on põhjust arvata, et ettevõtja maksevõime ei taastu;

- 10.1.2 laenuvõtja on laenu taotlemisel esitanud valeandmeid või jätnud esitamata teavet, mis oleksid võinud mõjutada oluliselt laenu väljastamise otsust;
- 10.1.3 laenu kasutamine ei vasta selle sihtotstarbele;
- 10.1.4 laenuvõtja ei täida vaatamata korduvatele ettekirjutustele laenulepingu järgseid kohustusi, mis on laenu seisukohalt olulised ja mõjutavad oluliselt Laenu tagastamist.
- 10.2 Kui laenuvõtja soovib laenulepingu ennetähtaegselt üles ütelda, kohustub ta KredExile tasuma leppetrahvi, mis sätestatakse laenulepingus ning mille suurus sõltub laenu tegelikust kasutamise perioodist ning teistest laenu ennetähtaegse tagastamise seisukohalt olulistest tingimustest

11 Pettused

11.1 Kui taotluste menetlejad saavad teada tõenditest, millest saab eeldada võimalikku Euroopa ühenduste finantshuve kahjustavat pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, või tõsisest asjaoludest, mis mõjutavad kõnealuseid finantshuve, peavad nad viivitamata vastavad tõendid esitama kas riskijuhile, oma tegevusvaldkonna kõrgemale juhile või juhatajale.

12 Kontaktandmed

Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutus KredEx
Hobujaama 4, 10151 Tallinn
Tel: +372 66 74100; Faks: +372 66 74101
e-post: kredex@kredex.ee; veebiaadress: www.kredex.ee